

Lex Berlusconi niekonstytucyjne

13 stycznia 2004 r. Sąd Konstytucyjny Republiki Włoskiej (Corte Costituzionale della Repubblica Italiana) uchylił prawo pozwalające najwyższym urzędnikom w państwie na zachowanie immunitetu w przypadku toczącego się wobec nich postępowania.

Miało to ogromne znaczenie w przypadku premiera Silvio Berlusconi, który ponownie mógł stanąć przed sądem oskarżony o korupcję.

 Lex Berlusconi niekonstytucyjne

Kontrowersyjne prawo, permanentnie krytykowane, przez niektórych nazywane „Lex Berlusconi”, dawało immunitet pięciu najwyższym rangą urzędnikom w państwie. Ponieważ sąd uchylił tę ustawę, Berlusconi mógł odpowiadać za rzekome przekupywanie sędziów w latach 80-tych XX wieku, gdy był jeszcze biznesmenem.

Samo rozstrzygnięcie przyszło po 2 dniach i 2 godzinach debatowania. Sąd orzekł, że Ustawa nr 140 z dnia 20 czerwca 2003 r. stoi w sprzeczności z Artykułem 3 Konstytucji, mówiącym o równości i Artykułem 24, określającym prawo do obrony.

Antonio Di Pietro*, prokurator prowadzący sprawy o korupcję, który rozpoczął potem karierę polityka, zebrał miliony podpisów, które dały podstawę do rozpisania referendum na temat prawa do immunitetu. Po werdykcie sądu skomentował: „Ludzie we Włoszech i w całej Europie na pewno przyjęli ten werdykt z radością, co potwierdza, że nikt nie może stać ponad prawem, nawet premier”.

Również przewodniczący Krajowego Związku Sędziów, Edmondo Bruti Liberati, przyjął z zadowoleniem orzeczenie Sądu Konstytucyjnego. Podobnie zareagował Prokurator Okręgowy Mediolanu, Armando Spataro, który stwierdził:

„Podczas, gdy jedno zwyrodnienie prawa zostało usunięte, teraz to samo musi spotkać inne uregulowania, które przemieniły Włochy w jeden z krajów Trzeciego Świata”.

Roberto Castelli, Minister Sprawiedliwości w rządzie Berlusconi, skrytykował werdykt twierdząc, że skomplikuje on stosunki między politykami a wymiarem sprawiedliwości. Z kolei prawnik partii Forza Italia, Carlo Taormina, nazwał sędziów cholernymi komunistami, którzy wydali wyrok polityczny. Inny przedstawiciel Forza Italia powiedział, że immunitet nie był przywilejem parlamentarnym, ale raczej historycznym gwarantem szerokiej woli społeczeństwa.

Przez dekadę poprzedzającą wyrok, Berlusconi stawał przed oblicze sądu osiem razy za różne przestępstwa korupcyjne oraz oszustwa podatkowe, księgowe i inne. Kilukrotnie uznano go winnym, niemniej,

poprzez apelacje oraz immunitet, żadne z oskarżeń nie niosło za sobą kary. W poprzednich procesach, w których był sądzony za próby przekupstwa, oszustwa podatkowe i fałszowanie ksiąg otrzymał w pierwszej instancji wyroki skazujące - łącznie na 6 lat i 7 miesięcy więzienia. Jedynie partner Berlusconiego w interesach, Cesare Previti, został oskarżony, a potem skazany na 5 lat za przekupienie sędziego, który pomógł zatwierdzić przejęcie innej firmy. Sąd uznał, że w 1991 r. firma Squillante przyjęła 434 tys. dolarów od FinInvest i w zamian anulowała sprzedaż państwowej firmy SME, pozwalając Berlusconiemu na przejęcie rywala.

Znamienne były powiązania Previtego, który od wielu lat pracował z Berlusconiem. Jego dziadek był dyrektorem wykonawczym w pierwszej firmie konstrukcyjnej Berlusconiego w Mediolanie, a syn został członkiem Forza Italia. W

wyroku przeciw Previtiemu, sąd podkreślił, że firma FinInvest jest „winna korupcji, która nie miała sobie równych w historii Włoch, a być może i świata”.

W grudniu 2003 r. prezydent Carlo Azeglio Ciampi nie podpisał nowego prawa o mediach, którego tak bardzo obawiała się opozycja i które mogło wzmocnić i tak już ogromne imperium medialne premiera. Berlusconi był wtedy właścicielem trzech kanałów Mediaset - Italia 1, Rete 4 i Canale 5. Jako premier rozciągnął swoje polityczne wpływy na publicznego nadawcę RAI - jedyne, poważnego rywala dla Mediaset.

Prawo chroniące Berlusconiego przed procesem aż do końca zajmowania przez niego urzędu, zwane od imienia senatora z partii Forza Italia ustawą Renato Schifaniego, Parlament przyjął w rekordowym czasie w czerwcu 2003 r. W rzeczywistości ustawa chroniąca premiera,

prezydenta,
przewodniczących obu
izb parlamentu oraz
Pierwszego Prezesa Sądu
Najwyższego, skrojona
została pod
Berlusconiego, a jej
uchwalenie wstrzymało
toczące się przeciw
niemu postępowanie.

Decyzja sądu
przypomniała o
konflikcie, jaki od
dłuższego czasu toczył
się między częścią
włoskiego wymiaru
sprawiedliwości a
rządem. Sędziowie i
prawnicy w procesie
karnym przeciw
Berlusconiemu i
uczestniczący w innych
sprawach o korupcję,
przyjęli z aplauzem
wyrok Sądu
Konstytucyjnego,
podczas gdy poplecznicy
premiera uznali werdykt
za okrutne oszczerstwo.

Berlusconi, najbogatszy
człowiek we Włoszech,
którego majątek
oceniano wówczas na 10
mld euro, był i jest osobą
bardzo barwną, często
budzącą zdumienie
polityczną
niepoprawnością. Na
kartach historii zapisały
się słowa byłego
premiera, a wśród nich:

*Jestem Jezusem
Chrystusem polityki -
cierpliwą ofiarą, która
poświęca się dla
wszystkich.*

*Jeżeli Włosi nie obdarzą
mnie zaufaniem, to
wsiądę na przepiękny
jacht, popłynę na Tahiti i
będę dziękował losowi,
że oszczędził mi tej
odpowiedzialności.*

*Komuniści nie jedli
dzieci, ale je gotowali.*

*Tylko Napoleon zrobił
więcej niż ja. Za to
jestem zdecydowanie
wyższy.***

Silvio Berlusconi do końca utrzymywał, że nie popełnił przestępstwa, a cała sprawa została ukartowana przez partie lewicowe, jednak w roku 2013 został on skazany przez sąd za oszustwa podatkowe i defraudację w koncernie Mediaset. Berlusconi odwołał się od wyroku i... został uniewinniony. W 2019 r. były premier wystartował, z ramienia partii Forza Italia, w wyborach do Parlamentu Europejskiego i uzyskał mandat deputowanego.

*Di Pietro miał ogromne doświadczenie w antykorupcyjnych kampaniach. Na początku lat 90-tych XX wieku stał na czele akcji „Czyste Ręce” (Mani Pulite), która doprowadziła do postawienia przed sądem wielu polityków i przedsiębiorców.

**Wikiquot.org

Źródła: Corriere Della Sera. it; CNN International.com; Independent.co.uk; Wikipedia.org; Wikiquot.org

Opublikowano w dniu 13.01.2020 r.

przez Wydział Informacji i Edukacji Antykorupcyjnej GSz CBA